

[Alfred Jensen.]

faar de paagældende Mennesker hverken Anerkendelse eller Løn for, og dog er det vist en bedre national Gerning end at gaa Algang og synge Alsang.

Andre er ikke saa uheldigt stillede, at de maa køre de mange Kilometer paa Cykel; de har slaaet sig sammen, saaledes at de kan køre med Rutebil mellem Tørvemosen og Hjemmet, men Udgifterne derved er særdeles store. I Slagelse f. Eks. er der en hel Del Arbejdere, der ugentlig betaler 15 Kr. for at blive kørt i Automobil frem og tilbage Morgen og Aften. Efter hvad der bliver fortalt, skal det endda være en særdeles lav Pris, fordi vedkommende Rutebilejere skal have opnaaet visse Lempelser. Det er muligt, det er en billig Pris, men for den Arbejder, der skal betale Pengene, betyder det en stor Belastning.

Jeg ved nok, at der er nogle, som fortæller om de svimlende Fortjenester i Tørvemoserne, men hvis man ser paa Udgifterne, tror jeg, man vil indse, at Indtægterne efterhaanden kommer ned paa Jorden. Man maa huske paa, at selv om der en enkelt Dag kan tjenes en stor Løn, vil der være adskilligt, der bevirker, at man ikke uden videre kan tage en enkelt Dagløn, gange den med 6 og saa sige: saadan ligger Ugelønnen. Der har i Foraaret været mange Helligdage; der sker Uheld med Maskineriet, og endelig medfører Vejrliget Tab af Arbejdstid. Alt dette betyder, at de Fortjenester, Arbejderne faar i Tørvemoserne, yderst sjælden vil naa over 100 Kr. om Ugen, og skal man saa som Arbejderne i Slagelse betale 15 Kr. for Bilkørsel og aflevere til Skattevæsenet og betale alt, hvad der i øvrigt kommer paa, naar man har faaet Beskæftigelse, bliver der ikke meget tilbage.

Og saa er Slagelse-Arbejderne endda betydeligt bedre stillede end det store Flertal af de Tusinder, der har faaet Arbejde i Tørvemoserne og Brunkulslejerne, fordi disse ikke kan tage hjem hver Aften, men maa betale den Pris, som forlanges for Kost og Logi paa Egnen, og det kan nok siges, at det er ikke de samme Priser, som der betales for Militæret, naar det indkvarteres. Der er nævnt adskillige Priser, og de ligger skam ikke nede paa en Tikroneseddel eller paa 20 Kr. om Ugen for Kost og Logi, men de svinger fra 30 til 50 Kr. Det er muligt, at enkelte Arbejdere kan skaffe sig billigere Logi, men jeg er ved at tro, at det for det store Flertal er almindeligt at betale 40 Kr. om Ugen. Jeg vil ikke tale om, hvad der ydes disse Arbejdere for

den Betaling, skønt det i og for sig er en Side af Sagen, som nok var Opmærksomhed værd. Jeg vil kun henholde mig til det, som det betyder for Arbejdere, som tvangsmæssigt bliver henvist til det Arbejde. Det betyder nemlig, at de stort set ikke har mere end et halvt Hundrede Kroner at sende hjem til Familien, og deraf skal der betales Husleje, en 10—15 Kr. om Ugen, Fagforeningskontingent, en Femkroneseddel om Ugen, Sygekasse, et Par Kroner om Ugen, og se saa, hvad der bliver tilbage, hvis de skal betale noget til Skattevæsenet, og det kan jeg betro ærede Medlemmer, at Skattevæsenet er ikke blødsødent over for de Arbejdere, som tilsyneladende har stor Fortjeneste.

Alt i alt er Forholdene af den Beskaffenhed, at det er bydende nødvendigt, at der skrides ind deroverfor, at man her paa Rigsdagen beskæftiger sig med Forholdene for de Mennesker. Naar man kan fastsætte Prisen paa saa det ene, saa paa det andet Produkt, og naar man kan tvinge Arbejderne ud i Tørvemoserne, ud i Brunkulslejerne og ud paa Landbrugsarbejde, maa det ogsaa være muligt for Rigsdagen at fastsætte Lønninger, som gør det muligt for de paagældende Arbejdere at klare de daglige Udgifter, som hviler paa dem til Forsørgelse, og klare det paa en saadan Maade, at de kan svare enhver sit.

Men saadan er Forholdene jo ikke.

Derfor vil vi ved denne Lejlighed rejse Spørgsmaalet. Vi mener, det bør drøftes nu, og hvis man ikke vil gaa med til at fastsætte Lønningerne, maa man i det mindste tage sig af den Side af Sagen, der hedder Kost og Logi for de paagældende Arbejdere. Det rigtigste vilde være, at man rent ud sagde til Tørvefabrikanterne, at de skulde betale Kost og Logi for de Arbejdere, som ikke har deres Hjem i den Kommune, hvor Tørvemosen ligger. Det er ikke noget revolutionerende Princip. Det gælder for adskillige Arbejdere, Montører og Terrazzoarbejdere og andre, der jævnlig er nødt til at arbejde i andre Byer end der, hvor deres Bopæl er, og som gennem mange Aar har faaet Rejsepenge og Kvartergodtgørelse; saa kan det ikke være urimeligt at stille det samme Forlangende i denne Henseende, og specielt er det ikke urimeligt, naar man betragter Tørvepriserne og de Fortjenester, som opnaas ved Tørveproduktionen.

Vil man endelig ikke gaa saa vidt og sige: de skal have fri Station og Rejsepenge en Gang om Ugen eller hver 14de Dag eller en Gang om Maaneden, saa kunde man dog fastsætte visse Priser for Betalin-